

אחד לאשורו, יקרה זאת מפנינים וכל אבני חפץ. עכ"ל.
(הובא בספר בנין עולם פרק יב אות ח).

ובספר ונגש הכהן (בסוף הפתיחה) הביא את מ"ש בירושלמי (פ"א דפאה) כל העולם כולו אינו שווה לדבר אחד של תורה. וכתב ע"ז הרב ונגש הכהן בזה"ל ואותו תועלת ודבר א' מציל על כל הספר, שהרי מצילין תיק הספר עם הספר. ע"כ.

יש זמן לדורות אחרונים לחדש ד"ת מה שלא יכלו הדורות הראשונים לחדש

ומלבד כל הנ"ל איתא ברבותינו (וכפי שהובאו לקמן) שיש חידושים שהתגלו רק בדורות האחרונים, ולפיכך יש חיוב להוציא את חדו"ת, מאחר שאין אחר יכול לגלות חידוש זה, דהנה ז"ל חז"ל בשמו"ר (כח-ו) ד"א וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר, א"ר יצחק מה שהנביאים עתידים להתנבאות בכל דור ודור, קבלו מהר סיני, שכן משה אומר להם לישראל, כי את אשר ישנו פה עמנו עומד היום, ואת אשר איננו פה עמנו היום, עמנו עומד היום אין כתיב כאן, אלא עמנו היום, אלו הנשמות העתידות להבראות, שאין בהם ממש, שלא נאמרה בהם עמידה, שאע"פ לשלא היו באותה שעה, כל אחד ואחד קבל את שלו, וכה"א משא דבר ה' אל ישראל ביד מלאכי, בימי מלאכי לא נאמר, אלא ביד מלאכי, שכבר היתה הנבואה בידו מהר סיני, ועד אותה שעה לא נתנה לו רשות להתנבאות. וכן ישעיה אמר מעת היתה שם אני, אמר ישעיה מיום שנתנה תורה בסני, שם הייתי וקבלתי את הנבואה הזאת, אלא ועתה אלהים שלחני ורוחו, עד עכשיו לא ניתן לו רשות להתנבאות, ולא כל הנביאים בלבד קבלו מסיני נבואתן, אלא אף החכמים העומדים בכל דור ודור כל אחד ואחד קבל את שלו מסיני, וכן הוא אומר את הדברים האלה דבר ה' אל כל קהלכם קול גדול ולא יסף. ע"כ. ומבואר מדברי המדרש שיש זמן לכל חידוש וחידוש שיורד לעולם ע"י איזה חכם, ולפני כן לא ניתן רשות לגלותו, אף ע"י חכמים גדולים.

וכן איתא בצוואת ר"א הגדול (הנדפס בסוף פרקי דר"א, אות י) וז"ל אל תהי בז לכל אדם, כי כמה מרגליות ימצאו באפקרסותו של עני, אין אדם נכנס לתחומו של חברו, ואין אדם יכול לחדש דבר בתורה שחברו מזומן לחדשו, כי הכל מוכן לפניו מיום שהתורה נבראת. ובזה"ק (ח"ג קנו) אמרו לזמנין באפרקסתא דעניא תשכח מרגניתא. ויש לבאר זאת ע"פ מ"ש מהר"ם אלשיך לבאר כוונת התפלה ותן חלקנו בתורתך, לפי שכל

אני כמוהו אומר אם המצא ימצא אפילו אחד מאלף, שיועיל לו ספרי אפילו באחת מהנה לא אחוש לאלף, ואדפיסנו בעבור האחד.

גם בספר סגולות ישראל כתב בהקדמתו שאף אם ספרי הנוכחי לא יהיה לתועלת רק לאחד בעיר בדבר אחד די לי ג"כ. ובפרט שאקוה להשם יתברך, שלא לאחד בלבד יהיה ספרי הנוכחי לתועלת אלא אפילו לרבים. ע"ש.

וכיו"ב כתב בספר פלא יועץ (ערך זכיה וערך כתיבה) דאם חננו ה' רוח דעת יעשה ספר ללמד ולהועיל, ואם יזכה שיועיל דבריו בדור מן הדורות לא' מיני אלף, די לו אם לא בא לעולם אלא לדבר זה. וכ"כ בספר שד"ת בהקדמה לח"ד.

דבר טוב יציל על כל הספר כולו

בעל המאור כתב בהקדמה לספר, אמר החכם בחכמתו, לא תושם חטאת על מי שהביא מקצת מן הדברים הנכונים. הובא בהקדמה לספר מראות הצובאות.

והגר"י מליסא בהקדמה לספרו תורת גיטין כתב שאמר החכם כי דבר טוב יציל על כל הספר כולו. (ואפשר שכוונתו לדברי בעל המאור הנ"ל). הובאו דבריו בהקדמה לספר מנחת שבת, ובהקדמה לספר סגולות ישראל, ובהקדמה לספר קהלות יעקב להגר"י קנייבסקי, ובהקדמה לספר אגרת האדם בהקדמה שניה למור"ר הגר"י לוין שליט"א, ובהקדמה לספר ברית יעקב להגר"י סופר שליט"א. ובעל משנה ראשונה (על המשניות) כתב בהקדמה שאם לא כוונתי אל האמת בכל ספרי אולי במיעוטם אזכה, ואפילו במיעוטא דמיעוטא יהיו לרצון, ואפילו אחד מאלף יתקיים אם יש עליו מלאך מליץ אחד וגר'. והפמ"ג בסוף ההקדמה לאו"ח (לפני האגרת) כתב שאם בכל החיבורים שעשיתי כוונתי שלש פעמיים האמת, די לי וטוב מאוד. והגרש"ק בשו"ת שנות חיים (דף פט ע"ב) כתב ג"כ כלשון מהר"י מליסא, דאם ימצא בו דבר טוב יגן על הספר כולו. ובשו"ת ויאמר מאיר (ח"ב סי' ח) כתב וז"ל והגה"צ מהרמ"ק ז"ל בהקדמת ספרו תבואות הארץ ח"א הביא משם חז"ל שכדאי להדפיס ספר שלם עבור שיתחדש בו אפילו מלה חדא, ולזה צוה שלמה המלך ע"ה עשות ספרים וכו', ולכן הסכמתי לכתוב דבר מה ליקוב"ה וזה החילי בעזרת צורי וגואלי. עכ"ל. וע"ע מ"ש בזה בהקדמה לספר (ד"ה ופשוט). ובהקדמת ספר גליא מסכת כתב ואם ימצא המעיין דבר